

Från Jerusalem till Damaskus

Apostlagärningarna
Episod I

I början av Apostlagärningarna möter vi en handfull bedjare. Dessa bedjare, som sett Jesus dö och uppstå, är ett embryo till den första kyrkan. En liten skara i bön möter den helige Andes kraft och får nytt mod, ny frimodighet och nytt liv. I avslutningen av Apostlagärningarna möter vi en hårt trängd, men också stark och vital församling. Den har lärt av misstag och motgångar, stärkts av äkta omsorg och gemenskap samt av mötet med Guds Ande. Vanliga människor med fel och brister har blivit redskap i Guds händer. Guds rike berör nu många rikena på jorden. Berättelsen om den första församlingen är inspirerande. Den föder tro och mod. Berättelsen om den första församlingen är ärlig. Den speglar både med- och motgång, människors starka sidor såväl deras svaga. Berättelsen om den första församlingen är berättelsen om vad Gud kan göra genom människor som ställer sig till hans förfogande. Förändrade människor förändrar!

När vi nu läser denna bok tillsammans, kapitel för kapitel, gör vi det inte bara som ett historiskt dokument. Med vårt studium av denna bok följer en självklar fråga: Kan det ske igen? Om det kan ske igen är detta inte bara en historia om flydda tider. Då är det också ett löfte om en framtid värd att be om och leva för.

Låt oss alltså bege oss ut på de gamla dammiga romerska vägarna i Paulus fotspår och i Jesu efterföljd. Det bli en fantastisk resa...

Bakgrundsfakta

Syfte: Boken skrev för att ge en enkel skildring av den kristna kyrkans födelse och första historia. Den skrevs dessutom för att undervisa och uppmuntra alla efterkommande generationer, för att visa hur den uppståndne Jesus efter sin himmelfärd fortsätter sitt verk på jorden genom kyrkan, sin kropp.

Författare: Lukas, Luk 1:1.

Mottagare: Teofilos, 1:1, en bildad grek som kommit till tro, se även Luk 1:3.
Namnet betyder "Guds vän". Brevet är skrivet till alla Guds vänner.

Huvudtanke: Att visa hur mötet med den helige Ande förändrar förutsättningarna för liv och tjänst. Den helige Ande omnämns 70 gånger i boken. Boken är en fortsättning av Lukas evangelium och skildrar församlingens historia från Jesu himmelfärd till Paulus fångenskap i Rom. I bokens första vers skriver Lukas att han tidigare avhandlat berättelsen "om allt som Jesus gjorde och lärde". Orden kan även översattas "Allt som Jesus började göra och lära". Alltså handlar evangelierna om allt som Jesus påbörjade och som den helige Ande fortsätter genom församlingen.

Datering: Omkring 62 e.Kr.

Nyckelvers: Apg 1:8

Nyckelord: "Vittnen", över 30 gånger.

Inför läsningen: Jag har i huvudsak använt mig av Bibel 2000 när jag själv läst igenom texten. När det hänvisas till särskilda uttryck är de alltså tagna ur denna översättning. Jag har använt denna översättning för att den är den mest använda. Jämförelser med andra översättningar berikar.

Kapitel 1

Att leva i förväntan

Vet du vad det är att leva i förväntan?

Barnet som väntar på julklappar vet vad det är. Bruden och brudgummen som planerar sitt bröllop vet vad det är. En blivande mor som känner på sin växande mage vet det också.

I inledningen av Apostlagärningarna möter vi några människor som lever i förväntan. Jesus har sagt att de ska stanna i Jerusalem och vänta på att Guds Ande ska ge dem kraft. De väntar och ber, men kan inte förstå hur det ska ske. Det har aldrig skett förr. Vad är det egentligen som ska hända?

På samma sätt har Jesus sagt åt oss att vänta. Att vänta honom tillbaka. Vi väntar och ber men förstår inte riktigt hur. Det har aldrig skett förr. Vi vet inte riktigt vad vi väntar. Men denna väntan är en del av den kristna tron. En kristen har något fantastiskt att vänta på!

Textläsning: Apg 1:1-26

Kommentaren

Vers 1-3

Vem tar emot denna skrift?

Theofilos. Theofilos betyder *Guds vän*. Boken är skriven till gudsälskarna, överallt och i alla tider.

Evangelierna handlar om vad Gud kunde göra genom sin son. Apostlagärningarna handlar om vad Gud kan göra genom vanliga människor som tror på hans son.

Vers 3 beskriver i korta ord en oerhörd upplevelse. Under 40 dagar tillbringade Jesus tid med lärjungarna – efter uppståndelsen! Vi vet inte mycket om vad som hände eller sades dessa dagar, men de satte spår i lärjungarna för resten av livet. Den intima gemenskapen med Jesus förvandlar oss.

Vers 4-8

- *Lämna inte Jerusalem*. Dessförinnan hade Jesus sagt: - *Gå ut i hela världen*. Nu säger han: - *Lämna inte Jerusalem*. Det är en påminnelse om hur lite vi förmår utan Guds kraft.

Kanske har vi många gånger uppfattat Guds kallelse att handla, men missat nästa led: - *Vänta in mina resurser*.

Lärjungarna börjar tala om upprättandet av det politiska Israel. Jesus förnekar inte att det kommer att ske. Men inte nu. Gud har något annat överst på sin agenda. Först vill han ge sin församling kraft. Sedan ska han förändra världen.

Vers 9-11

Apostlarna får veta att Jesus ska komma tillbaka. Dessa kristna levde nu i förväntan på två saker, men de måste ha undrat hur det skulle gå till: Först skulle Anden komma. Sedan skulle Jesus komma. De hade varit med den uppståndne. Han hade talat

till dem. De var fulla av förväntningar. Det är viktigt för alla Guds vänner. En kristen borde verkligen kännetecknas av förväntan. Förväntan är en självklar följd av upptäckten av vem Gud är och vad Gud kan.

Vers 10-14

Det första de gör när de sett Jesus förhärligas är att be. Jesus säger till kvinnan vid Sykar: - *Om du visste vem jag är skulle du be...*

Upptäckten av vem Jesus är gör oss till bedjare. Bönen föregår andeutgjutelsen. Så var det då och detta mönster tycks gå igenom den kristna kyrkans historia.

Ledarna gick först och ledde folket in i bön.

Vers 15-26

Bönen födde ett initiativ. Man började ta sig an en strukturell utmaning. Man utsåg ännu en ledare.

Det finns en mängd slutsatser man kan dra:

1. Väckelsen behöver ledare.
2. Det är sällan strukturella åtgärder leder till bön, men ofta bön leder till strukturella åtgärder. Vill vi förändra församlingens strukturer borde vi börja med bönen.
3. När man tog beslut i församlingen ställde man vissa bibliska krav på den ledare man sökte. Sedan bad man om Guds ledning och fattade beslut.

Apostlagärningarna är skrivet till Guds vänner som vill bli använda av Gud. Det börjar med några få svaga lärjungar som just har havererat i sin tro och av nåd fått hjälp att komma upp på fötter igen. Det första kapitlet handlar om att vara tillsammans med Jesus och så få en förväntan på vad han ska göra.

Det handlar om att inte bara ta emot en kallelse utan också om att ta emot kraft för den kallelsen. Det handlar om att möta Guds löften i bön. Det handlar om att förtydliga ledarskapet och därmed göra sig beredd.

Samtalsfrågor

Hur får vi tid att vara med Jesus så att vi kan höra honom tala? (Kan vi hjälpa varandra?)

Vilka förväntningar växer just nu i ditt inre? (Vad har Jesus sagt?)

Vad känner du inför Jesu löfte om att han ska komma tillbaka? Längtan? Frukten? ...

Hur kan församlingen förstärka sitt böneliv? (Är det viktigt?)

Ser du områden där vi borde bli tydligare?

Kapitel 2

Ny kraft!

Hudson Taylor, den gamle kinamissionären, sa en gång: Guds verk utfört på Guds sätt ska inte sakna Guds resurser.

Evangelium betyder goda nyheter. Det innehåller många goda nyheter. Budskapet om förlåtelse är en god nyhet. Budskapet om evigt liv och om glädje bortom graven likaså. Här kommer ännu en: Det finns kraft!

Alla vi som vill mer än vi kan; som har stora visioner och ambitioner men som ofta måste konstatera vår oförmåga och kraftlöshet finner tröst och uppmuntran i detta bibelkapitel. Gud har kraft att ge till den som behöver. Och vem behöver inte det?

Textläsning: Apg 2:1-47

Kommentaren

Kom ihåg bakgrunden till denna händelse. Lärjungarna har varit tillsammans med den uppståndne Jesus i 40 dagar. De är fyllda av förväntan. Jesus har lovat dem två ting:

1. Han ska komma tillbaka
2. Först ska Anden komma över dem

De är i bön. Men vad är det egentligen de väntar på? Vad hade Jesus egentligen menat med att den helige Ande skulle komma över dem? Hur skulle det gå till? Hur förbereder man sig för sådant? Vi kan befinna oss i ett liknande läge. Vi väntar att Jesus ska komma tillbaka – men hur? Vi väntar på att Anden ska falla – men hur? Kanske ber vi om väckelse och om förändring för vårt land. Men hur ska det gå till? Hur ska Gud besvara sådana böner?

Om du vore Gud (!) och nu skulle lansera din nya idé: kyrkan, hur skulle du då gå till väga? Eller om du vore Guds PR konsult. Hur skulle du planera detta releaseparty, hur skulle du lansera kyrkan som idé? Så här gjorde alltså Gud: ett dån, en stormvind, tungor av eld, lärjungarna började tala ett språk de aldrig talat förut och uppfattades som druckna av sin omgivning. (Håll med om att du inte tänkt på just den idén!)

Det händer ibland när Gud gör något nytt att det framstår som minst sagt märkligt för oss. Utsidan av Guds verk blir ibland gåtfull. Det blir begripligt först när vi förstår vad som händer på människors insida.

En av Andens manifestationer på pingstdagen var *tungor av eld*. Tungor av eld i dubbel bemärkelse. Eldslågor på bedjarnas huvud. Men också talet tar eld och bedjarna börjar lova Gud i nya tungor. – *Munnen talar vad hjärtat är fullt av*, säger Jesus.

När de troende fylldes av Anden började de tala om Gud.

Så händer en massa saker, men de går i huvudsak att sammanfatta under tre huvudrubriker:

1. De troende fylls av frimodighet.
2. Människor överbevisas om sitt behov av Gud och börjar fråga efter vägen till frälsning.
3. Kyrkan upprättas som en ny gemenskap av troende. När Anden faller blir kyrkan upprättad.

Dessa kännetecken har alltid präglat den helige Andes verk. Anden vill göra oss frimodiga. Anden vill överbevisa om synd, rättfärdighet och dom. Anden vill inlemma oss i sitt stora bygge i tiden, Guds församling. Kyrkan är inte bara den lokala församlingen, men den får sitt goda uttryck i att vi ger oss till en lokal församlingsgemenskap.

Nu kan vi sätta luppen på dessa beskrivningar.

1. Se på Petrus förkunnelse.
  - a. Den är bibelförankrad
  - b. Den innehåller ett direkttilltal (v.22)
  - c. Den är Jesuscentrerad
  - d. Den är tydlig
  - e. Den talar till förståndet, men siktar på hjärtat (v.37)
2. Se på folkhavet.
  - a. De är omskakade av Andens närvaro.
  - b. De är direkt tilltalade av en tydlig förkunnelse.
  - c. De ställer konkreta frågor, behöver mer vägledning.
  - d. Många ger sitt gensvar.
3. Se på församlingen.
  - a. De troende deltog troget i, undervisningen, bönen, nattvardsfirandet och i den inbördes hjälpen. Allt detta är viktigt för en kristen. Allt detta är uttryck för vår överlåtelse till Jesus.
  - b. Guds kraft fanns i församlingen, under skedde.
  - c. De höll samman i små grupper och stora gudstjänster.
  - d. De var inriktade på Gud och på varandra.

Detta är alltså en bild av vad som händer när Guds Ande får ge kyrkan kraft. Detta vill Gud med oss alla!

Samtalsfrågor

Vad talar särskilt till dig i den dramatiska berättelsen om den första kristna pingstdagen?

Vad längtar du särskilt efter då du läst denna berättelse?

Hur kan vi ge Anden utrymme att göra detta i våra liv?

Kapitel 3

På väg till bönen... ... bröt de förlamningen.

Vi möter många behov.

Behov omkring oss och behov inom oss.

Tidvis lamslås vi av alla behov.

Vi försöker hjälpa men kommer kanske snart - alltför snart - till slutet av oss själva. Vi får erkänna att vi inte kan mer.

Så var det för Petrus och Johannes. De mötte en man med många behov. De fick erkänna att de inte hade lösningen på dem. "Silver och guld har jag inte..."

Men Gud hade att ge. Genom Petrus och Johannes vill Gud ge mannen hjälp. Eftersom dessa enkla män tagit emot Jesus kunde de nu ge av Jesus. De kände sina begränsningar, men också sin Frälsare. De visste vad de ägde i tron och gav det vidare till en lam man.

Egentligen är det inte så intressant vad vi inte har att ge, vad vi inte kan och inte har. Det intressanta är om vi känner Jesus och är beredda att ge bort det vi fått av honom.

På väg till bönen bröt Petrus och Johannes förlamningen. Anger inte det riktningen också för oss? Ska förlamningen brytas, i kyrka och stat, i liv och familjer, behöver Herrens lärjungar gå till bön.

Textläsning: Apg 3:1-26

Kommentaren

Vers 1

Det är bra att ha vettiga rutiner för sitt böneliv. Judarna hade tre bönetider: morgon, mitt på dagen (kl. 15.00) och kväll. Apostlarna var på väg till bönen - som de alltid brukade besöka.

Än så länge deltog alltså de kristna i den judiska gudstjänsten.

Vers 4

"De fäste sina ögon på honom" Det grekiska ordet för "fäste sina ögon på" är *atenizo*. Det används även i Luk 22:56 om kvinnan som såg noga på Petrus.

Mötet med Guds Ande hjälpte lärjungarna att se människor på ett nytt sätt. De fick kraft att se nöden i vitögat.

Vers 6

"Silver och guld har jag inte..."

Det berättas hur Tomas Aquino en gång besökte påven. Påven visade Tomas runt i Vatikanen och kom till dess skattkammare. Då lär påven ha sagt: - *Nu kan inte kyrkan längre säga `Silver och guld har jag inte´*. Tomas ska då ha gett det sorgsna svaret: - *Och inte kan vi heller säga `Stå upp och gå i Jesu namn´*.

- *Det jag har det ger jag*. Kanske är det då också sant att det vi ger avslöja vad vi har.

Om vi bara förmedlar tvivel är kanske tvivel det enda vi har. Om vi bara förmedlar existentiella funderingar är kanske existentiella funderingar det enda vi har. Har vi Jesus ger vi Jesus.

Vers 7

Vilken vacker illustration av kyrkans kallelse: Att vara Guds händer som sträcks ut till människors upprättelse.

Vilken roll hade apostlarna i det som skedde?

De var Guds ögon som såg.

De var Guds mun som talade.

De var Guds händer som sträcktes ut.

Vers 10

Undret resulterade i häpnad och bävan. Förvåning och respekt. Vilka reaktioner tror du att detta under skulle ha väckt i vår tid?

Vers 11-12

Det är inte vår egen kraft eller fromhet som reser upp den lame. Om det vore så skulle vi ingen fri-modighet ha.

Vers 13-15

Petrus tilltal är direkt, tydligt, modigt - och fullt av förståelse.

Vers 16

Tron på Jesus förändrar! Det är inte nog att predika tvivel, ge problemanalys... Vi ska förmedla tro, tron på Jesus. Kyrkan ska ha utrymme för tvivlande människor. (Vi kanske alla tvivlar ibland.) Men tron på Jesus är vårt ärende.

Vers 20-21

Den sista tiden, tiden innan Jesus kommer tillbaka blir en tid av upprättelse. Det Gud lovat ska fullbordas.

Kapitel 2 handlar om erfarenhet. Kap 3 handlar om konsekvensen av våra erfarenheter.

På väg till bönen bröt de förlamningen.

Det är alltid bedjarna som bryter förlamningen.

Samtalsfrågor

Vilka ord eller vilken del av denna berättelse talar starkast till dig? Varför?

Tänk på Tomas Aquinos ord: - *Och inte kan vi längre säga `Stig upp och gå i Jesu namn´*. Har han rätt? Om ja, varför?

Petrus och Johannes såg den lame mannen. Vårt möte med Jesus hjälper oss att se vår omgivning med nya ögon. Håller du med? Kan du ge exempel?

Hittar du något att be för eller om när du läser detta kapitel?

Kapitel 4

En omskakande upplevelse

*Ibland leder bön till frid och vila.
Ibland leder bön till att saker och ting skakas om.
Maria Stuart, skottlands drottning lär ha sagt om
John Knox, Skottlands reformator: - Jag fruktar
John Knox böner mer än Englands arméer.
Bedjares böner har ibland utlöst skakningsperioder.
Detta kapitel är bara ett exempel:*

Textläsning: Apg 4:1-37

Kommentaren

Apg 4 beskriver en attack mot den unga församlingen. Detta är det första större motståndet riktad mot kyrkan. Det kom som ett resultat av att en man upplevt ett under. (Se kap 3)
När de religiösa ledarna får höra om vad som hänt väcker det inte glädje hos dem för den mannens skull. Det väckte inte gudsfuktan eller tro utan förargelse och det gjorde att de kom att vända sig emot namnet Jesus. (4:18)

Det är förunderligt att se hur något som Gud gör inte gläder de som säger sig tjäna honom utan snarare konfronterar och förargar. Berättelsen om Jesu liv är också full av sådana exempel.

Ledarna i Stora Rådet (den judiska lydregeringen under den romerska ockupationen) försökte förbjuda lärjungarna att undervisa i Jesu namn. De vågade inte ingripa mot församlingen p.g.a. folkopinionen, men de försökte beskära församlingens handlingsfrihet. Lärjungarna fick gå fria. De var välkomna till templet för att be och fick gärna fortsätta att delta i den judiska gudstjänsten. De fick fortsätta att bedriva sin humanitär verksamhet och samlas för sina interna samlingar. Men de fick inte längre undervisa i Jesu namn.

Lägg märke till detta: följelsen i **Apg 4 var ett försök att beröva församlingen frimodigheten inför namnet Jesus.**

Tala gärna om Gud m.a.o. men inte om Jesus. Varför är tron på Gud så accepterad när tron på Jesus är så kontroversiell?
I Jesus blir Gud en människa, Gud kommer nära, ansikte mot ansikte.
Kristen tro handlar om en man som sagt sig vara Gud och vår relation till honom.
Antingen har han rätt eller fel.
Antingen är Frälsaren eller en galning.
Antingen är Sanning eller lögn.
Antingen är han Gud eller djävul.
Jesus blir den Gud vi möter ansikte mot ansikte, inte ett tanke-system utan en person, inte bara en

idé utan kött och blod.
Vi måste alltså ta ställning till Jesus.
Det räcker inte att förstå att det måste finnas mer än bara det här livet, högre värden osv. Enligt Bibeln kan man förstå allt det men utan Jesus i sitt liv går man ändå förlorad.
Därför kunde inte församlingen tillgodogöra sin omvärlds krav på detta område.
Apg 4:12 sammanfattar tydligt kyrkans Jesusbekännelse. Ingen annan väg. Inget annat namn.

Hur tacklade då församlingen denna förföljelse? Man bad. Bibeln beskriver deras bön. Det var: **Gemensam bön.** "they raised their voice to God with one accord." (engelsk övers.)
De bad i ett ackord.

Intensiv bön. De troende bad innerligt.
Förtroendefull bön. Församlingen började med att fokusera den Gud som har makten. Detta var utgångspunkten i deras bön. Vi har svårigheter men Gud har makten. Församlingen tog situationen, men också Guds makt på allvar.

När församlingen bad utlöste det ett Guds handlande. Vi ser det här i tre tydliga steg:

1. Marken skakas, v. 31.
Gud svarar på lärjungarnas böner genom att skaka marken. Det sker att bön utlöser en skakningsprocess. Vi blir skakade. Kanske omskakade.
En välkänd text om detta är Jes 51:1-2.

När bedjarna börjar be börjar ibland saker och ting att skakas. Väckelsen konfronterar synd, uppror och orättvisor.

2. Kyrkan enas och gemenskap byggs, v.32.

3. De troende fylls av frimodighet, 33.

Samtalsfrågor

Vad har du lagt särskilt märke till i detta kapitel?

Är vår frimodighet inför namnet Jesus under tryck? Motivera.

Med vilken rätt kan kyrkan hävda att Jesus är enda vägen till Gud?

Vad lär du dig av församlingens böneliv?

Kapitel 5

På liv och död*Gudsfruktan?**Är inte det ett konstigt ord?**Betyder det att man är rädd för Gud?**Det låter tungt och mörkt. Som ett eko från en för länge sedan utdöd kristendomstolkning. Från tider då Gud var ett tillhygge snarare än en tillflykt.**Eller är det kanske ett gott ord?**Ett ord som handlar om svindel. Om respekt. Om att få tro på något stort - eller Någon stor.**När Anden kom var det ibland som en duva.**En duva, en fri själ som lyfter mot höjderna och flyger dit den själv vill.**Som inte begränsas som oss jordbundna.**Har kyrkan fångat duvan? Satt den i en bur och matat den med ord och toner.**Och Jesus var lejonet av Juda.**Har kyrkan agerat lejonämjare, klippt lejonets klor och satt munkorg över dess fasansfulla gap?**För inte ska vi väl frukta Gud - eller?**Men om burens dörr råkar glida upp...**Om den vingklippta tamduvans fjädrar fått växa ut. Om hon än en gång skulle flyga fritt och högt, vart skulle hon ta sig då?**Och om lejonets klor fick växa och om munkorgens slitna läderband nöttes bort kanske lejonet än en gång skulle fälla sina byten och ryta i natten så att jordens grundvalar skälvde.**Så som han gjorde i forna dagar.***Lejonet av Juda**

När lejonet av Juda hörs ryta i sin makt, då bävar världens stora, då mister de sin prakt.

Vår Gud är ingen flöjel som svänger för var vind. När konungen sig reser, då bleknar varje kind.

Hans namn är vår fots fäste på bergets branta slänt. Hans namn fördrivar mörker och har vår ångest vänt.

Hans röst - den ljuder mäktigt som stridsbasunens ljud, och när vi ej förstår det är vår Gud ändå Gud.

(M. Nilsson, våren -98)

Textläsning: Apg 5:1-42**Kommentaren**

Detta kapitel består av tre små berättelser:

Berättelse 1: Ananias och Sapeira

Detta är en svår berättelse.

Vad är det egentligen som händer här? Och hur ska detta förstås?

Ananias och Sapeira ljuger och säger att de gett allt de har. Resultatet blir att de dör.

Deras synd bestod nog inte i att de behållit en del av summan från sin försäljning. Gåvan var fortfarande stor. Handlingen var fortfarande generös.

Men de sa att ge gett allt.

De ljög om sin överlåtelse.

Bibeln säger att de försökte ljuga för den helige Ande. Inte i första hand för Petrus.

Det finns en andlig tillämpning på texten.

Falsk överlåtelse resulterar alltid i död. Om vi säger att vi gett våra liv till Gud, men det är bara ord utan sanning blir det död religion av det.

Inför Guds Ande kan ingen lögn bli trodd.

Varandra kan vi bedra - men aldrig Gud.

Berättelse 2: Apostelns skugga

Guds kraft var över Petrus. När hans skugga föll på sjuka blev de friska. Berättelsen handlar om att det skedde många spektakulära och stora ting omkring den första församlingen. Och människor kom till tro.

Berättelse 3: Förföljelse, lidande och glädje

Apostlarna fångslas. Nya hot från omgivningen. De fångslas. En ängel ingriper (!) och för dem ut ur fångset. De beger sig till torget och fortsätter att predika. (Vilken uthållighet!) De tas in för nya förhör, men Petrus meddelar att de måste lyda Gud mer än människor, v.29, varpå han återigen upprepar huvuddelarna av evangeliet.

Då träder Gamaliel fram med ett gott råd: - *Låt det ha sin tid. Om dessa män inte är från Gud tynar nog denna lära bort snart. Om de kommer från Gud kämpar vi mot honom.***Samtalsfrågor**

Reflektera över berättelsen om Ananias och Sapeira. Vilket budskap har du uppfattat att denna berättelse har?

När måste man lyda Gud mer än människor?

Vilka andra tankar, frågor eller upptäckter har detta kapitel gett dig?

Har du funnit något att be för eller om?

Kapitel 6

Väckelsens tvåfrontsrig

För väckelsen utkämpades där och då, samt här och nu ett slags tvåfrontsrig. En front går inåt i församlingen: Kampen mot missnöjet. Den andra vätter utåt en fientlig omvärld: Kampen mot förföljelse och motstånd.

Textläsning: Apg 6:1-15

Kommentaren

Vers 1

Väckelse och framgång.

Lärjungarna antal växte. Men numerär tillväxt måste följas av tillväxt i mognad.

- Satan försöker ett gammalt knep: Segra genom att söndra.
- Vi ser också frestelsen att fastna i de för små frågorna.
- Här fanns judar från Israel och från den hellenistiska världen. Deras kulturella skillnader byggde tydligen upp en växande spänning i församlingen. Vissa grupper kände sig försummade.

Denna försummelse var säkert inte medveten, se 4:32. Det kanske var ett språkproblem snarare än faktiska frågor. Kyrkan har haft många språkproblem: *musikspråk, gudstjänstspråk, klädspråk...* (Kan du hitta fler?)

Kanske fanns det redan en spricka i gemenskapen. Hebreerna såg hellenisterna (judarna utanför Israel) som kompromissande. Hellenisterna tyckte hebreerna såg sig som mer andliga. Sådant vet kyrkans fiende hur man använder.

Ur något vackert "*den dagliga utbispningen*" (!) uppstod ett problem. Väckelsen behövde helt enkelt bättre administration. Ibland behövs evangelisterna. Ibland behövs administratörerna.

Vers 2-3

Ledarskapet kan bli en flaskhals om man inte vågar släppa uppgifter till andra.

Ledarna ville "*... inte försumma Guds ord.*"

När försummas Guds ord?

Vad händer när vi försummar Guds ord?

Vers 4

Denna vers ger uttryck för ledarskapets centralkallelse: ordets och bönen tjänst.

Hur ger man sig helt åt ordets och bönen tjänst?

Man sökte nu sju män att administrera serveringen och den diakonala tjänsten. Sju män - kanske en för varje veckodag.

Eftersökta kvalifikationer:

Gott anseende (Förtroende. Man bygger ingenting om man inte först bygger förtroende.)

Fyllt av Ande. Vishet.

Det är alltså vad som behövs för att ena en gemenskap i sönderfall.

Vers 5-7

Alla gillade förslaget. Detta är ett gott exempel på förmågan att förankra och skapa förståelse för ett beslut. Ledarskap är inte att slå näven i bordet! Ledarskap är att få andra allt följa.

Resultatet av detta beslut var gott:

Kyrkan förblev enad.

Ledarskapet förblev fokuserat.

Väckelsen förblev stark.

Vers 8-15

Detta är berättelsen om Stefanos. Varför finns den bevarad? För att vi behöver föredömen. Stefanos var ett föredöme.

Vad kostar det att bli ett föredöme?

En ung förkunnare sa en gång till Donald Grey Barnhouse: - *Jag skulle ge allt i världen för att kunna predika som du.* - *Det är bra, svarade han, för det är precis vad det kommer att kosta dig.*

Vad kostar det att bli ett föredöme?

För Stefanos kostade det livet. Å andra sidan lever hans vittnesbörd än, 2000 år efter hans död. Bara det faktum att vi just nu studerar hans föredöme är ju ganska fantastiskt.

Stefanos hade Guds vittnesbörd över sitt liv.

Motståndarna måste kasta fram falska anklagelser mot honom. Samma anklagelser som mot Jesus. Stefanos såg ut som en ängel. Och alla såg det. Dessa män förnekade hans ord, men de kunde inte förneka vad de såg: Guds närvaro i en enkel kristens liv.

Samtalsfrågor

Texten handlade om att inte försumma Guds ord.

När försummas Guds ord? Vad händer när vi försummar Guds ord?

Hur uppfattar du att man ger sig till ordets och bönen tjänst?

Har du upptäckt något nytt när du läst denna bibeltext?

Kapitel 7

Ett fokuserat liv

Det är så mycket vi ska göra. Det är så mycket vi ska hinna. Det är så mycket vi ska läsa. Det är så mycket vi ska ta ställning till. Det är så mycket vi ska tycka. Det är så mycket vi ska tänka...

Och det är så svårt att få tid med det vi verkligen längtar efter.

Stefanos är imponerande. Han var en mycket fokuserad människa. Om det är sant att prövningar avslöjar oss avslöjar denna prövning något mycket gott om Stefanos. Han talade vad hans hjärta var fullt av - och det var tydligen fullt av Jesus. Så många av oss önskar att detta också vore sant om oss. Det är en god anledning till att studera Stefanos sista ord.

Textläsning: Apg 7:1-60

Kommentaren

Stefanos frimodighet och framgång provocerade det religiösa ledarskapet i Jerusalem. Han fängslas. Rättegången liknar rättegången mot Jesus. Han anklagas falskt. Liksom anklagelsen mot Jesus anklagas han för att försumma Mose bud och att vilja riva ner templet, samt ändra på seder och bruk. Ingen ändrar ostraffat på seder och bruk! Nu står han inför rätta.

Vers 1

Översteprästen är Kajafas, som dömde Jesus.

Om vi tänker oss in i situationen: Vi är hotade, vi är orättvist anklagade, vi är orättvist behandlade: Vad skulle vi ha sagt? Stefanos håller en predikan!

Stefanos...

1. ... predikar Bibeln

De människor som anklagar Stefanos menade sig att slå vakt om Guds lag när de dödade Guds son. Religion utan Jesus är ofta någonting farligt. Den kan få människor att begå enorma övergrepp.

Nu lyfter Stefanos fram ett antal bibliska exempel som i grund och botten är tänkta att avslöja deras religiösa fanatism.

- Han börjar med Abraham. Härlighetens Gud visade sig för Abraham, långt innan det fanns ett tempel. Abraham behövde inget tempel för att lära känna Gud. Templet var en underbar gåva, en mötesplats, men dessa judar hade gett templet en för stor betydelse. Det hade blivit viktigare än allt annat.
- Nästa nedslag i frälsningshistorien är Josef. Josef som blev en frälsare för det judiska folket och som därför är en slags profetisk förebild för Jesus. Men vad gjorde man med den utvalde Josef? De sålde honom. Budskapet är glasklart.

Ni har förkastat den Gud har utvalt, och ni fortsätter på samma tragiska linje.

- Exempel nr. 3 är Moses. Moses kom, men också han förkastades. Det Stefanos säger är: Som ni har förkastat Moses har ni förkastat Jesus.

Stefanos angriper alltså det bakomliggande tankefelet hos dessa religiösa ledare med en rejäl bibelutläggning. På en mer finstämd nivå kan vi göra oss skyldiga till samma fel. Vi kanske inte tillber kyrkobyggnader, men vi kanske förpassar Gud till en särskild plats, i tiden och i geografien. M.a.o. den enda plats vi möter Gud på är i kyrkan. Gud finns inte i vårt liv utanför kyrkan. Vi går till kyrkan för att möta Gud och vi lämnar honom där när vi går hem igen.

2. ... tilltalar sina åhörare.

Stefanos är den åtalade, men nu anklagar han sina domare, v.51-53. 20 gånger använder GT ordet "styvnackade". M.a.o. ni går era faders vägar. Ni är som dem som förkastade profeterna. Stefanos är ingen diplomat. Han är en profet. Och han anklagar män med stenar i sina händer. Män som är ute efter hans liv. Men vad hjälper det att man säger sig tro på Guds ord om man inte lever efter det?

3. ... predikar inte för reaktioner utan för resultat.

Reaktionerna på detta tal är vrede. Dessa män vill döda Stefanos.

Men Stefanos håller kvar sitt fokus. Det första vi får veta om honom (Apg 6) är att han är fylld av helig Ande. Det sista vi får veta är att han är fylld av den helige Ande, v.55.

I detta trängda hotfylld läge har Stefanos en vision av Jesus. När han säger sig se Jesus stående (!) på Faderns högra sida blir det för mycket för de judiska ledarna. De dödar honom.

Det stora resultatet av Stefanos predikan

Stefanos gav inte sin predikan förgäves.

Han dör med sin herres bön på läpparna: - *Fader förlåt dem*. Gud besvarade Stefanos bön och berörde en ung man som ivrigt höll med om att Stefanos skulle dödas. När vi kommer till himlen måste vi söka upp Stefanos och tacka honom för all välsignelse vi fått genom Paulus. Augustinus sa: - *Om Stefanos inte hade bett skulle kyrkan inte ha haft Paulus*.

Så dog Stefanos. För så står det ju i vår Bibel, v.60. "*Med de orden dog han*". Men det gör det faktiskt inte i grundtexten!!! Där står: "*efter att ha sagt detta somnade han in.*"

Stefanos somnar in, för att vakna någon annanstans, i sin herres närhet, i riket utan sorg.

Samtalsfrågor

- På vilka områden tycker du att Stefanos är ett föredöme?
- Vad kännetecknar hans predikan?
- Vilka resultat får den?

Kapitel 8

Väckelsen sprider sig

Ibland sker svåra ting. Det vi fruktar händer. Bibeln säger att "Gud är ljus och att inget mörker finns i honom." (1 Joh 1:5) D.v.s. Gud har inga dubbla motiv eller onda avsikter. Men det onda händer ibland trots allt.

Även om Gud inte vill det onda kan han använda det onda för sina syften. Bibeln visar att Gud till slut alltid får sista ordet.

Detta kapitel handlar också om att se de möjligheter som öppnar sig och ta dem.

Församlingen i Jerusalem hade ingen missionsstrategi för att nå Samaria med evangeliet. Plötsligt händer något som förändrar allt.

Förföljelsen bryter ut. De troende skingras. Men mitt i svårigheten öppnas nya möjligheter.

Textläsning: Apg 8:1-40

Kommentaren

Detta är berättelsen om hur väckelse uppstår och sprider sig. Många av oss längtar efter att det skulle ske igen, i vårt land och i vår tid. Låt oss alltså ägna en liten stund åt detta. Kapitlet består av två skildringar av ett och samma skeende:

1. Väckelsen i Samaria
2. Mötet med en etiopisk hovman

1. Väckelsen i Samaria, 8:1-24

Väckelsen framställs som en slags duell, i det här fallet som ett slags schackparti.

Vi följer några drag.

Den vita spelaren	Den svarta spelaren
Drag 1: Den vite spelaren placerar Stefanos i händelsernas centrum och låter honom bli den tändande gnistan för väckelsens eld i mångas liv.	Drag 2: Den svarte spelaren för fram Saul, låter döda Stefanos och startar en förföljelse mot kyrkan.
Drag 3: Den vite spelaren använder den uppkomna situationen för att sprida kyrkan till nya områden. De troende tar sitt vittnesbörd med sig till nya människor.	Drag 4: Svart spelare angriper enskilda människor, sänder demonbesatta in på scenen. Enskilda liv förtrycks. Andlig storm.
Drag 4: De troende befriar dem.	Drag 5: Svart spelare drar fram Simon (?) och angriper vit spelare på ett nytt sätt – inifrån, infiltration.
Drag 6: Motdraget är urskiljning, v.20-22. Evangeliet sprids i nya städer.	Svart kung har förlorat sitt rörelse utrymme. Schack matt!

Vers 1-3

Varför går förföljelse och väckelse så ofta hand i hand? På vilka bibliska grunder väntar vi en omtyckt och allmänt accepterad väckelse?

Vers 4

Församlingen var fokuserad. Jfr v.25.

Vers 5

Filippos förkunnade Kristus. Hur gjorde han det? Jo genom att både tala och göra, v.6. Filippos förkunnade alltså Jesus i ord och handling.

Väckelsen i Samaria visar hur Gud är verksam, men kartlägger också hur ondskan agerar: i mänsklig skepnad, genom direkta andliga manifestationer, liksom genom infiltration, som i Simons fall. Vilken beredskap har vi för detta?

Vad hade vi svarat Simon som ville köpa andlig kraft?

2. Den etiopiske hovmannen, 8:25-40

Berättelsen om den etiopiske hovmannen visar hur Gud leder oss på många och olika sätt:

- v.26, genom en ängel
- v.27, genom en omständighet
- v.29, genom Andens röst
- v.30, genom ett samtal
- v.32, genom Guds ord
- v.38, genom en lydnadshandling
- v.40, genom ett direktingripande, ett under

Vers 26

"Gå nu vid middagstiden ut på vägen som leder från Jerusalem ner till Gaza. Den ligger öde."

Vilket uppdrag! Det verkar ju meningslöst att gå till en öde väg. Ibland kallar Gud oss in i sådant vi inte ser värdet av - förrän efter ett tag.

Vers 27

Han gick. Då kom hovmannen. När du sätter dig i rörelse möter Gud din lydnad.

Hovmannen hade varit i Jerusalem för att be. Han var förberedd. Gud vill föra oss till de förberedda.

Vers 29

- *Gå lite närmre.*

Kanske är detta väckelsens nyckelord. Om vi vill höras har vi två alternativ. Vi kan höja rösten eller gå närmre. Gud säger: - *Gå lite närmre.*

Vers 40

!!! Varför detta? Fast ibland kanske att det krävs ett under för att flytta på en predikant.

Samtalsfrågor

Kapitlet handlar om hur Gud vänder en svår situation till något gott. Har du egna exempel?

Vad lär vi oss i detta kapitel om hur ondskan fungerar och agerar?

Nämn några exempel på hur Gud leder människor i detta kapitel. Finns det något du känner igen från ditt eget liv?

Kapitel 9

Ett oväntat möte med Gud

Ibland sker saker och ting som är utöver det vanliga. Utan att vi förväntat det står Gud i en vägkorsning mitt i livet. Det visar sig att han stämt ett möte med oss som vi inte känt till. Och efter detta kan livet inte bli sig likt igen.

Så var det för Paulus. Han hade verkligen inte tänkt sig att få möta Jesus. Han ansåg att Jesus var en död bedragare, galen eller kanske ond. Paulus trodde märkligt nog att han tjänade Gud när han förföljde kyrkan. Människor har som Paulus gjort ganska förskräckliga saker i tron att de tjänat Gud. Korstågen gjordes i den tron. Förföljelser har startats i den tron. Människor spränger sig och andra till döds i terrorattacker i den tron. Fanatismen kan se gudfruktig ut, men är i självverket dess motsats.

I tron att han tjänade Gud var Paulus (Saul var hans judiska namn, Paulus hans romerska) nu på väg till Damaskus för att starta en i hans mening nödvändig förföljelse mot den kristna kyrkan. Detta är berättelsen om hur Paulus gör den upplevelse han minst av allt förväntade sig göra. Han möter Jesus - livs levande! Och efter detta måste allt bli annorlunda,

Textläsning: Apg 9:1-43

Kommentaren

Detta kapitel sammanfaller i fyra scener:

1. Saul på väg till Damaskus
2. Saul och Ananias
3. Saul i Jerusalem
4. Petrus uppväcker en död kvinna

1. Saul på väg till Damaskus, v.1-9 Vers 1

Saul rasade av mordlust. Hur detta tog sig i uttryck beskrivs i kap 8:1-3.

Vers 2

"Vägen..." Sex gånger i Bibeln omtalas den kristna tron under begreppet vägen.

Jesus sa att han var vägen, sanningen och livet. Att följa honom är att vara på väg. Den kristna tron är inte en rastplats, utan en väg. Vägen står för riktning, pilgrimsfärd och utveckling.

Vers 4

- Saul, Saul...

Vid några tillfällen upprepar Jesus sig på detta sätt. Jfr. Marta, Marta (Luk 10:41) eller Jerusalem, Jerusalem (Matt 23:37).

Det är ett uttryck för både ömhet och sorg. Jesus var inte hård inför Saul liv, fast Saul förföljt den kristna församlingen. Jesus älskade Saul.

Vers 5

"Jag är Jesus, den som du förföljer."

Fast Saul förföljde väl kyrkan?

Kyrkan är Jesu kropp. Det man gör mot någon av hans mista är gjort mot honom. Att förfölja en lärjunge är att rikta sig mot Jesus själv.

- *Vem är du?* En översättningsvariant av vers 6 lyder: - *Vad vill du att jag ska göra?*

Detta är vårt livs två viktigaste frågor, riktade till Gud: *Vem är du? Vad vill du att jag ska göra?*

Vers 6

Gud gav inte Paulus mer information än han kunde ta emot.

Vers 9

Saul var blind i tre dagar, som Jesus var död i lika många dagar. Detta var också en slags döds- och uppståndelseprocess för Saul. Här dog den gamle Saul och en ny människa uppstod. Förföljare dog. Efterföljaren uppstod.

2. Ananias och Saul, v.10-25 Vers 10

Gud talar till Ananias på ett annat sätt än till Saul. Inte som ett åsknedslag utan i en stilla viskning.

Till förföljaren måste Gud tala med hög röst. Till sin tjänare viskade han.

Vers 15

Gud väljer vem han vill.

Vers 16

Att vara ett redskap för Gud kan också innebära att få möta smärta.

Vers 17

- Saul, min broder.

Vilken värme i Ananias röst. Vilket sätt att möta en f.d. förföljare och motståndare! Saul behövde möta en omedelbar bekräftelse. Ananias värme var som en kuvös för den nyfödde Saul.

3. Saul i Jerusalem, v.26-30

Barnabas har en mycket viktig roll i att ta hand om Saul, Paulus. Barnabas gick i god för Saul. Hur hade det gått annars?

4. Petrus uppväcker en död kvinna, v.31-43 Vers 31

Jämför med v.1. När en nyckelmänniska som Paulus kommer till tro kan det förändra mycket.

Vers 40

Jämför Mark 5:41. Petrus hade varit med Jesus, studerat och funderat - och nu tog han efter, gjorde som sin Mästare. Det är lärjungaskap.

Samtalsfrågor

Den kristna tron kallades *Vägen*. Vilka tillämpningar kan du komma att tänka på?

När Saul kom till tro behövde han ett dramatiskt gudsmöte med också ett ömsint möte med människor. Vilken roll spelar Ananias och Barnabas för att Paulus ska bli bevarad och komma till rätta?

Att bli en kristen är alltså inte bara att möta Jesus utan också att komma till hans församling.

Vilka svårigheter finns när vi ska ta detta steg? Hur kan vi hjälpa varandra till rätta med detta?

Vilka andra viktiga upptäckter har du gjort när du läst detta kapitel?